

НАЙДАВНІШІ ІСТОРИЧНІ ДЖЕРЕЛА ПРО НАШ КРАЙ

Продовження.
Поч. у номері за 28 січня.

3 історії села Погост

Давні історичні документи про наш райцентр досліджувати доводиться дуже скрупульозно, бо в далекі від нас часи в Пінському повіті існувало 2 Погости. Згодом один стали називати Погостом Зарічним, інший – Погостом Загородним.

Найдавнішою згадкою про Зарічне вважається 5 травня 1480 року, коли король Казимир дозволив мінському купцеві Луці Терешковичу торгувати в Погості та багатьох інших населених пунктах.

Нинішній наш райцентр у писцевій книзі Хвальчевського звучить як Погостье, у Войни – як Погосто, у Грушевського - як Погость. Цей населений пункт користувався популярністю серед знатних пінських чинів. 15 жовтня 1528 року Бона дарувала дворище Якушевське в Погості хоружому Пінського повіту Семену Орді. а 16 квітня 1531 року

дець, Городище, Губин, Площа, Душегуб, Корчищі, Папоротнищі, Телятко, Червоний Берег, зарослі Кальчі, Велике поле, Гороваха, Хведотів гай та інші. Під час другої «поміри» (1561 рік) названо й урочище Чернини.

Такими були Вовчиці в 1555 році

Обміри земель у Вовчицях проводилися восени 1555 року. Село назване «Волчічи». Тут королівські піддані зафіксували 4 дворища: Гіртищевичі за Білим озером (господарі Василь та Ярмола Михеевичі, Гаврило Максимович), Литковщина (Сергій та Дац Литчичі), Серковичі (Левонovich, Омелян Іванович, Іван, Петро, Олександр Серковичі), половина Степанівського (Литчичі, Роман Нідарович, Василь і Драло Степановичі).

А вовчицькі селяни Іван, Драло та Сергій Литчичі тримали бортні дерева на острові-урочищі Ласи-

В актовій книзі Пінського гродського суду вміщено справу від 22 квітня 1512 року. У ній йде мова про урочище села Вовчиць, яке належало Погостській церкві.

Там зазначено, що в селі Погості, Пінського повіту церква була ще до часів Вітовта (він правив із 1350 по 1430 рік), а при ній - земельний наділ у Вовчицях. Але, хто й коли його віддав церкві, невідомо, так як невідомо, коли ця церква в Погості з'явилася.

дворище Колобівщина у Вовчицях, яке належало Пінському владиці. Цими землями володіли погостські священники разом із путними слугами. За це виконували такі повинності: «службу путню владыце конем служили, замок, паркань и мость робить ходили». Тоді було видано документ священникам Погостської церкви во ім'я Пречистої Богородиці на володіння цим дворищем.

20 березня 1567 року на утри-

Семену Орді, а 16 квітня 1531 року
Казанську - Івану Занковичу.

Обміри земель вперше проводилися тут восени 1554 року. Тоді було названо 5 дворощ, за другим обміром – 6 дворощ. Цікаво, що двороще інколи належало високим особам повіту, а управляли в ньому інші. Так двороща Креглевичі та Костичі тримав пінський війт Андрій Рощина, а керував тут коваль Іван Чичин. Якушевицьке належало Семенові Орді, а Космачевичі, Макаревичі - пінському підстарості, писарю Іллеві Кучі.

Двороще Прибушкевичі перейшло до королівської власності від зем'янина Макарія Мартиновича. Землі Нагубиння та Чорторий взяв на чинш у 1563 році Ілля Куча. За другою помірою село мало сплатити 47 грошей та 5 пенязів.

Тут згадуються урочища Горо-

цькому. Крім грошей, вовчицькі власники земель мали віддавати в казну 5 бочок вівса.

Названі цікаві топоніми села: біля Білої Води, Голя Сергієва, Карпів міст, Березова притока, Борода, Полонне, Коравичі, Заброддя, у Куті під Болотом, за Білим озером, під Рікою, біля Ступи, за Гумном, Стубельська нива, під Чорним, між Мостками, біля Дубища, біля Дубка.

У писцевій книзі Войни зазначено, що на Степанівському дворощі 6 моргів землі належить погостським священикам. Ця інформація дозволяє зробити висновок, що саме про це село йде мова в документах 1512 року, де зафіксована тяжба за землю.

Документ 1512 року про Вовчиці та Погост

У 1512 році в Погостській церкві служило 2 священики, які володіли дворощем у селі Вовчиці. А місцевий житель Говія Печищев приніс скаргу на згаданих священиків Івана та Якова, підозрюючи їх у тому, що вони привласнили все двороще у Вовчицях, хоча їм належала лише половина його.

Відбувся суд, на який князь запросив владика Пінсько-Турівського Арсенія. А ще тут були присутні 2 боярини: Івашко Полозович та Василь Олехнович Протасовицький. На суді вияснилося, що у священиків ніяких документів на підтвердження володіння землею у Вовчицях не було. Але суд, на основі «давності володіння», прийняв рішення на користь погостських священиків.

У 1540 році цю справу знову порушили. Тепер уже мова йшла про

20 березня 1507 року на утримання священика Погостської церкви двірцевий підскарбник Лаврін Война дав 2 волоки землі між волоками погостських міщан Яцка Кобизевича, Матвія Скубовича та Фурса. А ще виділив плац на вулиці, що вела із ринка до ріки, де жив тодішній священик - отець Вакула Потапович. Погостського священика було звільнено від усяких податей у казну, «только водле повинности своее завше Бога за короля е. м. и за все християнство просити повинен будеть».

Розглянуті документи дають можливість сверджувати, що в XVI столітті була церква й у Погості. А найдавнішою згадкою про село Вовчиці можна вважати 1512 рік.

(Далі буде)

Валентина Тумаш